

Zivinozdravniške stvari.

Salicilna kislina dobro zdravilo

zoper bolezen v gobcu in na parkljih.

Vsacemu gospodarju je menda znano, kako sitna in večkrat zelo nevarna je bolezen v gobcu in na parkljih, ki se večkrat kot kuga prikaže posebno pri goveji živini.

Ne moremo reči, da nimamo dobrih zdravil zoper to bolezen, vendar neko posebno hvalo si je pridobila salicilna kislina, katera pred nekoliko leti še ni bila nič znana, zadnja leta pa po pravici slovi po dobrih svojih lastnostih v marsikakem oziru.

Glas o salicilni zdravilni moči zoper gobčno bolezen nam je došel iz Angleškega, kjer jo je veliki posestnik E. Kerrison z veliko pohvalo rabil najprej pri 4 volih, ki so prvi prav hudo za kužno bolezen v gobcu zboleli. On je za vsacega bolnega vola 3 žlice salicilne kisline raztopil v 4½ litra mlačne vode; s to vodo je dal trikrat na dan gobec in noge nad parklji umivati; zraven tega je pa še 2 žlici salicilne kisline raztopil v vodi, katero je bolna živina pila. Čez 4 dni so popolno ozdraveli vsi 4 voli.

14 dni pozneje je zbolelo 23 telet, ki so kakih 50 korakov oddaljeni od unih volov stali v velikem odprtem hlevu, kamor je sapa iz volovskega hleva pihala. Gosp. Kerrison je teleta ravno tako zdraviti dal kakor vole, in ozdravila so se tudi čez 4 dni.

A še ni bilo na tej grajsčini te kužne bolezni konca, kajti zbolelo je pozneje 12 krav, ki so se čez 5 dni ozdravile, pa tudi ne zelo ob mleko prišle.

Tudi svinja, ki je 5 mladih imela in za to bolezen zbolela, se je v 2 dneh ozdravila samo s tem, da je s salicilno kislino pomešano vodo piti dobila.

Da ne bi bilo resnica, kar je tu na hvalo zdravilne moči salicilne kisline rečeno, ne moremo misliti, kajti tudi po družih izkušnjah je potrjeno, da je salicilna kislina o marsikakih ozirih izvrstno zdravilo, brez katerega ne bi smel noben zivinozdravnik biti.

Gospodarske izkušnje.

Divji kostanj dobra piča kuretnini.

Izkušnje kažejo, da se kuretnina dá dobro spitati (odebeliti) z divjim kostanjem. Da se v ta namen kostanju vzame grenki okus, naj se na drobno zmečká, s kropom popari in poparjen nekoliko časa stati pusti. Potem naj se močno ožmè in posuši. Tako napravljen kostanj kuretnina prav rada zavživa. — Naj bi gospodinje na ta način porabile divji kostanj, ki se navadno preveč zametuje!

Kako lapuh na travnikih pokončati.

Lapuh (Huflich), travnikom zelo škodljivi plevel se dá gotovo pokončati, če se takrat, ko začne cvesti (meseca marca in aprila) cvetke porežejo in se to par let poredoma ponavlja.

Gospodarske novice.

* *Banka „Slavija“ v Pragi.* Iz obširnega poročila o delovanju l. 1880., ki ga je odbor te banke nedavno razposlal, je razvidno, da se to društvo čedalje bolj razširja. Udje so se pomnožili preteklo leto za 45.748, tako, da šteje sedaj v vseh treh oddelkih 203.320 udov. Blagajnično premoženje pomnožilo se je od 510.287 gld. na 4 milijone in 426.621 gold. Ves rezervni fond znaša

sedaj 4 milijone in 834.842 gold. vkljub temu, da se je preteklo leto poplačalo škod za 366.733 gold. — Od 15. junija leta 1869. do 31. januarija letošnjega leta je banka „Slavija“ izplačala nagrad in škode vse skupaj za 5 milijonov in 460.893 gold. Predsednik temu nam Slovanom jako milemu zavodu je grof Jan Harrach.

* *Mesó več časa dobro ohraniti.* — V eni zadnjih séj francoske znanstvene akademije so kazali mesó, ki je celih 20 mesecev prosto v neki sobi ležalo, pa se prav dobro ohranilo. Suho je sicer bilo, pa v vodo nekoliko časa položeno, je zopet friško postalo. Doseglo se je pa to s tem, da je bilo potreseno z dekstrinom ali pa v dekstrin položeno. Če to dalje izkušnje potrdijo, potem smo dobili ne le dober kup sredstvo, da si poleti mesó dobro ohranimo, temuč tudi tako sredstvo, ki zdravju ni prav nič škodljivo, kakor so marsikatere druge reči, ki se nam za shrambo mesá nasvetujejo. Dekstrin, ki ga najraje iz krompirja napravljajo, je škrobni gumi (Stärkegummi), to je, v gumi premenjena škrobna moka ali moka štirke.

Dobrovoljen svét o našem gospodinjstvu na kmetih.

Iz Kamniškega kraja.

Mnogo uže se je ukrepalo vsestransko o spočetku in napredku resničnega blagostanja našega kmeta, bodi si v gospodarstvenem ali socialnem razmerju, pa tudi uže marsikaj koristnega doseglo — a nekaj prezrlo se je dosihmal.

Hodečemu „od kraja do kraja“ rodil se mi je slov:

„Cvet je blagostanja pri hiši —

Veda gospodinj pri — ognjiši!

in dokajkratno imel sem vzrok, ta slov nekako „bridko“ izdihnoti. Brez okoliš moram brzo izustiti, kar mi je na jeziku: naš kmet preslabo živi! — Kdor nas je imel priliko polukati sem ter tija po lončkih, stoječih na ognjišči „v polti zemlje svoj kruh si rušéčega“ sozemljana, mora mi pritrditi to.

In kaj je temu krivda? — Ne zabavljam onim gospodinjam, ki na kmetih tri vogale hiše podpirajo, ampak le o onih „gospodinjah“ spregovorim eno trdo, ki polagajo s svojo „nerodno“ kuhalnico možém vračujočim se potnim od dela, besede na jezik:

Dok trpljenje ude grudi, menim, da sem dvonogat,
Al, ko se za mizo vsedem, pa sem štirinogat, rogat.

Tem gospodinjam veljajo besede zarobljenca:

Češ možit' se, biti gospodinja,

Komaj veš pa, kak se pita.....

In koliko je tacih na naših kmetih!

To so ona presrečna živinčeta, ki vrednost človeškega želodca ne vedó čislati, ne ga razločevati od živalskega — in to zato, ker se niso nič učile!

Sedaj, ko ženska emancipacija in izobraženost kipi k vrhuncu in na široko jame razprostirati svoja krila nad posamne kroge človeštva, čas je, da zadene tudi priprosti kmetski stan. Čas je, da se ravno naš kmet in bodi-si najborniši kot človek smatrati začinja in glavni del tega smotra ravno v tem izpozna, kar ga kot najimenitnišo stvar božjo — hraneva!

Naj si domisli, da bi mnogo bolje in zadovoljniši živel, ako bi vedele njegove ženske praktično z njegovimi pridelki ravnati.

Nočem vnemati s temi besedami punta med družinami in dajati besedam povoda, da bi se mi reklo: „kaj bo škric kmeta učil“, ampak prepričan o koristi moje namere rečem le, naj bi se sploh v kmetijsko ku-